

BÖLÜM 47

HEMOLİZ

Melda CÖMERT¹

Hemoliz, dolaşımdaki kırmızı kan hücrelerinin (alyuvar, eritrosit) çeşitli nedenlere bağlı olarak yıkılması ve yaşam sürelerinin kısalmasıdır. Dolaşımdaki eritrositlerin normal yaşam süresi 100 ila 120 gündür. Hemolitik anemi ise yıkıma bağlı olarak, hemogloblin (Hb) ve hematokritin (Hct) normal popülasyonda olması gereken değerlerin altına inmesidir. Klinik, asemptomatik durumdan hayatı tehdit eden anemiye varan geniş bir yelpaze oluşturmaktadır. Dikkatli bir klinik ve genetik öykü, fizik muayene ve özellikle laboratuvar testleri hastalığı tanımlamada faydalıdır. Öykü, etnik ve ırkla ilgili kökeni, aile hikayesini, ek hastalıkları ve kullanılan ilaç ve bitkisel tedavileri içermelidir. Hemoliz, sarılık ve safra kesesi taşlarına neden olabileceği gibi fizik muayenede dalak ve karaciğer büyüklüğü de dikkatle incelenmelidir.

Hemoliz nedenleri oluş sebebine göre ana başlık olarak konjenital (doğumsal, intrinsik,

eritrosit ilişkili, intrakorpüsküler) ve edinsel (kazanılmış, ekstrinsik, eritrosit dışı, ekstrakorpüsküler) olarak ikiye ayrılmaktadır.

KONJENİTAL HEMOLİTİK ANEMİLER

Eritrositlerin doğuştan gelen membran, enzim ve globülin yapısındaki kantitatif (sayısal) veya kalitatif (yapısal) bozuklukları nedeni ile ortaya çıkan ve bu nedenle intrinsik veya intrakorpüsküler olarak adlandırılan hemolitik anemilerdir. Bu anormal eritrositler kırılabilir olup kan akımı içinde ve dalakta kolayca parçalanabilirler. İntrinsik defektler üç ana kategoriye ayrılmaktadır:

A. Eritrosit membran kusurları ile ilişkili hemolitik anemiler:

1. Herediter sferositoz: Eritrosit membran kusurları içinde en sık görüleni olup çoğu va-

¹ Doç. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Eğitim Araştırma Hastanesi, meldacomert@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Aydın Y. Hemolitik Anemiye Yaklaşım, 15-19 Ekim 2008, Ulusal Hematoloji Kongresi, Antalya
2. Bethesda. Handbook of Clinical Hematology. Rodgers PG, Eds. Lippincott Williams & Wilkins, 4.ed, 2018
3. Eritrosit Hastalıkları Ve Hemoglobin Bozuklukları Tanı Ve Tedavi Kılavuzu, Herediter Sferositoz Tanı Ve Tedavi Kılavuzu. Türk Hematoloji Derneği, Sürüm 1.2 - Haziran 2020, Galenos Yayınevi, İstanbul
4. Eritrosit Hastalıkları Ve Hemoglobin Bozuklukları Tanı Ve Tedavi Kılavuzu, Orak Hücre Anemisi Tanı Ve Tedavi Kılavuzu. Türk Hematoloji Derneği, Sürüm 1.2 - Haziran 2020, Galenos Yayınevi, İstanbul
5. Otoimmün Hemolitik Anemi Tanı ve Tedavi Kılavuzu, Türk Hematoloji Derneği, 2011, Galenos Yayınevi, İstanbul
6. Öngören Ş. Hemolitik Anemiler (Tanım, Sınıflama, Genel Tanı Prensipleri). İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Sürekli Tıp Eğitimi Etkinlikleri Anemiler Sempozyumu 19-20 Nisan 2001, İstanbul, s. 49-60.
7. Packman CH. Hemolytic anemia due to warm autoantibodies. Blood Rev 2008;22:17-31